

ЧЕКЛІСТ:

ЯК ОПИСУВАТИ ЗОВНІШНІСТЬ

Пам'ятаєте цей жарт, коли читач доходить до фінальної третини роману — і аж раптом дізнається, що в головного героя є вуса? Звісно, так бути не повинно. Одяг, риси обличчя, погляд, постава, жести героїв — усе це треба показати читачеві не на етапі кульмінації, а в першій частині твору. У «Письменницькому Методі» з описом персонажа допомагають працювати два інструменти I рівня: «Глибокий голос» і «Картинка-момент». У «Картинці-моменті» є навіть окремий елемент, який називається персонаж, і значить він саме фізичний опис героїв сцени.

Образ персонажа має зафіксуватися в уяві читача, пройти крізь призму його фантазії та вилитися в сталу картинку. Зібрали поради, як цього досягти в тексті.

1. «Дзеркало» чи «Ліхтар»?

Це два протилежні підходи до опису одягу героїв.

Техніка «Дзеркало» — це буквально перелік того, у що вдягнений персонаж і який він має вигляд. Зазвичай такий опис починається з великих предметів на рівні очей оповідача та йде вниз, а потім вгору. Це природна траєкторія погляду, коли ми дивимося на незнайомця. «Дзеркало» дає можливість побачити картину повністю: одяг, зачіска, аксесуари. Сюди ж можна додати загальне враження: вік, статура, зріст.

«На ній розстібнуте сіре пальто нижче коліна з великими гудзиками, чорний гольф, штани зі стрілками та чорні замшеві човники на підборах. Темне волосся підібране догори, маленькі сережки з перлами й трохи підведені очі. На вигляд вона трохи молодша за мене, мабуть, їй років тридцять».

Так працює «Дзеркало».

2. «Ліхтар»

На відміну від «Дзеркала», «Ліхтар» фокусує увагу лише на кількох деталях, ніби висвітлює їх своїм променем, а все інше лишає в тіні. Ці деталі мають створювати завершений образ. Принцип подібний до художнього малюнку, де митець з різною інтенсивністю промальовує окремі частини композиції. Як обрати такі деталі? Насамперед вони там, де треба зафіксувати увагу читача. Це може бути обличчя, взуття чи верхня третина тулуба.

«Вона в чорному та на підборах. Поверх — сіре пальто з великими гудзиками й англійським коміром. У вухах — маленькі сережки з перлами, темне волосся зібране назад. Вона дивиться, трохи піднявши ліву брову. Очі підведені. І що це за очі — великі карі очі, трохи видовжені, з темними колами, яких вона не маскує. Їй десь тридцять, може, трохи більше».

3. Дія

Важливо, як герой рухається та стоїть: пряма спина й повільна хода; швидкі різкі кроки; плечі, що несвідомо зводяться; звичка тримати руки в кишенях. Ви можете використовувати дію персонажа, щоб показати костюм: розстібнув сорочку / поправила капелюх / узяла із собою хустку / закотив рукава / сховала руки під светр тощо. Описувати, як змінюється обличчя та постава, коли герой сміється, лякається чи проявляє інші емоції. Цю техніку доречно поєднувати з «Ліхтарем». Давати картинку першого враження від героя в сцені, де прописано зовнішність: статура, вік, риси обличчя, а потім розширювати деталі гардероба через взаємодію з ними.

«Вона стоїть у чорному, а поверх — сіре пальто. Вона поправляє англійський комір і застібає два ряди ґудзиків. Туфлі їй тиснуть, тож вона переступає з ноги на ногу».

Одяг подається через рухи героїні. Відчуваєте, як додалася динаміка?

4. Не бійтеся конкретики

В описі зовнішності додавайте маленькі деталі: родимки, завитки пасом біля обличчя, форму нігтів, шрами, особливі прикмети. В одязі додавайте крій, деталі, назви брендів або тканини. Якщо ваш оповідач обізнаний у моді, то його описи персонажів обов'язково міститимуть інформацію про бренди та колекції. Не варто боятися, що читач чогось не зрозуміє чи не впізнає. По-перше, усе можна погуглити. По-друге, більшість великих преміальних і масових брендів усе ж таки відомі на широкий загаль.

«На ній — розстібнуте сіре пальто нижче коліна з великими ґудзиками. Здається, вінтаж. Крій прекрасний — із широким англійським коміром. У вухах — маленькі сережки з перлами, схожі на “Шанель”, але без лого. На гольфі бачу крихітну вишивку з вершником “Марк О’Поло”».

5. Коментуйте

Речення-враження може стояти як перед описом, так і після нього. Воно може передавати коментар оповідача щодо всього образу або зовнішності, привабливості героя. Коментар може підкреслювати, чи типовим є для персонажа такий костюм, чи це щось надзвичайне. Можна зазначати, чи пасують речі одна до одної, чи відповідають події, обставинам тощо.

«Вона вміє носити такі речі: перли у вухах, золотий гребінець у зібраному догори волоссі, сіре пальто з англійським коміром і великими ґудзиками. Такий нахабний вінтажний оверсайз, під ним — усе чорне. Вона покрутилася переді мною на своїх підборах: красива, як і на фото».

6. Щоб читач пам'ятав, повторюйте

Іноді герою треба створити його автентичну рису, за якою його впізнаватимуть. Як-от парасолька в Мері Поппінс, шрам-блискавка й окуляри в Гаррі Поттера чи золоте волосся Ірен із «Саги про Форсайтів». Не бійтеся згадувати цієї деталі протягом усього тексту. Ні, забагато не буде. Навіть якщо ви писали це розділ тому — не рахується. Ролінг постійно показує нам шрам та окуляри, які Гаррі надягає, знімає, б'є, протирає тощо, щоб цей образ став непохитним.

7. Будьте колористом

В естетичному кіно костюми вписані в декорації. Вони підібрані до інтер'єру чи відкритих локацій за кольором і фасонами. Це можуть бути близькі кольори (наприклад, суто відтінки синього) чи контрастні рішення (червоне плаття на чорному або зеленому тлі). Такий принцип можна використовувати й у текстах.

8. Розказуйте історію

Щоб елемент одягу або риса зовнішності набули особливого сенсу, розкажіть про них історію. Як-от про канонічну зелену сукню Скарлетт О'Гари, яку вона зшила зі штори під час війни. Через цю сукню нам дали побачити характер та історію героїні, а не лише її зовнішній вигляд і вроду. Можна описати дві однакові зелені сукні, але про одну сказати, що її зшили під час громадянської війни зі штори, а про другу — що це сукня, наче з кіно, куплена в Римі на вінтажному маркеті, — і ці образи викликатимуть геть різні емоції в читачів.

Більше про створення живих персонажів, яких ми бачимо та в яких закохуємося на практичних класах «Методу», — у METHOD WRITING SCHOOL.